

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719201194
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6719201194.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcov 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX, XXX XX C., 2a/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., 2b/ G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., 2c/ G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., XX/ G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., 2e/ H. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., 3/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX C., 4/ G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., 5/ I. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., 6/ E. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. C. XXX, XXX XX K. A., 7/ F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, XXX XX M. C., 8/ B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX K. A., 9/ G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. H. XXX, XXX XX K. H., 10/ F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX K. A., všetci žalobcovia zastúpení advokátkou JUDr. Bronislavou Garajovou, so sídlom Advokátskej kancelárie Železničná 291, 987 01 Poltár, proti žalovaným 1/ B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX N. a 2/ O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX N., obaja právne zastúpení advokátom Mgr. Michalom Krákorníkom, so sídlom Advokátskej kancelárie Štiavnická 2018/7, 034 01 Ružomberok, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťeloch o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/7/2019-335 z 21. februára 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku o určení vlastníckeho práva potvrdzuje.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o nároku žalobcov na náhradu trov konania mení tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/, 2a/, 2b/, 2c/, 2d/, 2e/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/ a 10/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov prvoinštančného konania.

III. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/, 2a/, 2b/, 2c/, 2d/, 2e/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/ a 10/ spoločne a nerozdielne náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom vyhovel žalobe o určenie, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 156/384 k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre katastrálne územie P. ako parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape parcelného čísla XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 676 m², parcelného čísla XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 109 m², parcelného čísla XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 108 m², parcelného čísla XXX/XX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 7 m² a parcelného čísla XXX/X trvalý trávny porast o výmere 1820 m² zapísaný v časti B listu vlastníctva (vlastníci a iné oprávnené osoby z práva k nehnuteľnosti) pod poradovým číslom 5 na žalovaných 1/ a 2/ v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov a spoluvlastnícky

podiel o veľkosti 13/32 k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. XXXX katastrálne územie P. ako parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape parcelného čísla XXX/X trvalý trávny porast o výmere 2609 m², parcelného čísla XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 337 m², parcelného čísla XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 154 m² zapísaný v časti B listu vlastníctva (vlastníci a iné oprávnené osoby z práva k nehnuteľnosti) pod poradovým číslom 5 v prospech žalovaných v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „sporné nehnuteľnosti“ alebo „predmet sporu“) patria do dedičstva po poručiteľovi G. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel XX.XX.XXXX v podiele 78/384, do dedičstva po G. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel XX.XX.XXXX v podiele 39/384 a do dedičstva po jeho manželke E. F., M. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela XX.XX.XXXX v podiele 39/384. Žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 100 %, ktorým uložil povinnosť spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcom trovy konania do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania.

1.1 Po zrušení prvého rozsudku okresného súdu odvolacím súdom z dôvodu nesprávneho okruhu strán sporu súd prvej inštancie uznesením zo 6. septembra 2022 rozhodol, že pokračuje v konaní s dedičmi pôvodného žalobcu 2/ G. F., nar. XX.XX.XXXX, zomrelého XX.XX.XXXX E. F., G. F., G. F., G. F. a H. F. a uznesením z 26. októbra 2022 pripustil zmenu žaloby pôvodne nesprávne formulovanej, v ktorej absentovalo vyjadrenie, koho spoluvlastnícky podiel evidovaný na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. má byť rozhodnutím súdu zmenšený. Súd prvej inštancie konštatoval, že okruh dedičov po poručiteľoch G. F., zomrelom XX.XX.XXXX, E. F., zomrelej XX.XX.XXXX a G. F., zomrelom XX.XX.XXXX bol ustálený správne.

1.2 Žalobu o určenie vlastníckeho práva poručiteľov ku dňu ich smrti považoval za procesne prípustnú podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku. Naliehavý právny záujem žalobcov na takomto určení je daný tým, že až rozhodnutím súdu môže byť odstránený rozpor medzi stavom právnym (žalovaní evidovaní ako podieloví spoluvlastníci sporných nehnuteľností) a stavom faktickým, keď vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam svedčí poručiteľom. Aktívna vecná legitímácia žalobcov na podanie takejto žaloby vyplýva z ich právneho postavenia ako dedičov po poručiteľoch, ktorých vlastníctvo sa má určiť. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28.10.2010 sp. zn. 3Cdo/51/2009 (R 3/2011) konštatoval, že pasívna vecná legitímácia v tomto spore svedčí len žalovaným 1/ a 2/ z dôvodu, že žalobcovia spochybňujú iba spoluvlastnícky podiel týchto podielových spoluvlastníkov evidovaný na LV č. XXXX a LV č. XXXX pre katastrálne územie P. v oboch pod poradovým číslom B5. Existenciu vlastníckeho práva nebohých poručiteľov odvodil od kúpnej zmluvy uzavretej v roku 1962, ktorej predchádzala dočasná kúpna zmluva z 30. marca 1959, ktorými v katastrálnom území C. (C.) nadobudli právni predchodcovia žalobcov nehnuteľnosti evidované v pozemnoknižnej vložke č. XX (ďalej aj „PKV č. XX“) parcelu č. XXX a parcelu č. XXX/X a z pozemnoknižnej vložky č. XXX (ďalej aj „PKV č. XXX“) parcelu č. XXX/X v podieloch G. F. XXX/XXX, G. F. XX/XXX a E. F. 78/384. Vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcov vzniknuté na základe kúpnej zmluvy z 28.02.1962 bolo zaevidované v PKV č. XX v časti B pod poradovým číslom 24a)b)c) a v PKV č. XXX v časti B pod poradovým číslom 21a)b)c). Poručitelia G. F. spolu s manželkou E. F. a G. F., zomrelý XX.XX.XXXX odpredali časť zo svojich nehnuteľností zapísaných v PKV č. XX kúpnu zmluvou spísanou vo forme notárskej zápisnice č. Nz 306/1976, N 310/1976 zo 4. augusta 1976 registrovanou štátnym notárstvom pod RI 360/1976 kupujúcim B. F. a jeho manželke G. F. a B. F. a jeho manželke O. F.. Odpredávané nehnuteľnosti dvom manželským dvojiciam rovným dielom boli v zmluve popísané ako EN parcela č. XXXX dom č. XX o výmere 117 m², EN parcela č. XXXX hospodárska budova o výmere 860 m² a EN parcela č. XXXX lúka o výmere 363 m², teda pozemky o celkovej výmere 1340 m², pričom na spoluvlastnícky podiel predávajúcich v PKV č. XX pripadla výmera 4675 m². Kupujúci B. F. s manželkou a B. F. s manželkou vstúpili do užívania rodinného domu, hospodárskej budovy, dvora a lúky na rekreačné účely. V bode 6 kúpnej zmluvy bolo uvedené, že sa má vykonať zápis k nehnuteľnosti parcele EN č. XXXX o výmere 1 ár 17 m² a k domu č. XX v ideálnej polovici na kupujúce manželské páry.

1.3 V bode 8.1 odôvodnenia súd prvej inštancie uviedol, že „kúpna zmluva Nz 306/1976, N 310/1976 nebola do katastrálneho operátu zapísaná“. Až následne po schválení registra obnovenej evidencie pozemkov (ďalej aj „ROEP“) v katastrálnom území P. boli kupujúci B. F. s O. F. a B. F. s G. F. zapísaní ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľností, nie však iba k EN parcele č. XXXX o výmere 117 m² s domom č. XX, k EN parcele č. XXXX o výmere 860 m² s hospodárskou budovou a EN parcele č. XXXX lúka o výmere 363 m², ale ako podieloví spoluvlastníci všetkých nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXX ako EKN parcela č. XXX/X zastavané plochy a nádvorie o výmere 4380 m², EKN parcela č. XXX/XXX zastavané plochy a nádvorie o výmere 546 m², EKN parcela č. XXX/XXX zastavané plochy a nádvorie o výmere 485 m² a tiež k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. XXXX ako EKN parcela č. XXX zastavané plochy a nádvorie o výmere 344 m², hoci podľa obsahu kúpnej zmluvy a identifikácie parcel

vyhotovenej ku kúpnej zmluve Nz 306/1976 odkúpili len časť z nehnuteľností. V rámci ROEP došlo k chybným zápisom vlastníckeho práva kupujúcich.

1.4 Dopytom na Okresný úrad Detva, katastrálny odbor súd prvej inštancie zistil, že zápis spoluvlastníckych podielov 156/384-in v prospech B. F. a jeho manželky G. F., v prospech B. F. a jeho manželky O. F. k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. bol vykonaný zápisom diela – registra obnovenej evidencie pozemkov pre katastrálne územie P., ktorý bol do operátu katastra zapísaný na základe rozhodnutia o schválení ROEP pre katastrálne územie P. č. 2114/2006 z 30. októbra 2006. Titulom nadobudnutia bola notárska zápisnica N 310/1976, Nz 306/1976 zo 04.08.1976. Predmetom kúpnej zmluvy boli parcely č. XXX.XXX/X dom čis. XX a vnútornosť zapísané v PKV č. XX pod B24 a) b) c) v 312/384-inách k celku, čo podľa identifikácie parcel zodpovedalo nehnuteľnostiam EN parcele č. XXXX dom č. XX o výmere 117 m², EN parcele č. XXXX hospodárska budova o výmere 860 m² a EN parcele č. XXXX lúka o výmere 363 m². Po prevzatí výsledkov obnoveného katastrálneho operátu novým mapovaním v roku 1993 bola na LV č. XXX katastrálne územie P. parcela EN č. XXXX prečíslovaná ako novozameraná parcela EN č. XXX zastavaná plocha o výmere 124 m². Predmetom ROEP v katastrálnom území P. bol aj zostatok pozemnoknižnej parcely č. XXX.XXX/X, ktorej výmera v pozemnoknižnej vložke č. XX katastrálne územie C. (C.) bola 1600 št. siah, čo predstavuje 5755 m². V roku 2007 bol do operátu katastra nehnuteľností katastrálne územie P. zapísaný ROEP, v rámci ktorého boli všetkým parcelám priradené vlastnícke vzťahy na 1/1. Na žiadosť žalobcov vyhotovili Q. Q. C. R. a G. N. geometrické plány, ktorými boli zamerané nehnuteľnosti tvoriace predmet kúpnej zmluvy Nz 306/1976, N 310/1976. Kupujúci B. F. a jeho manželka G. F. uznali chybný zápis vlastníckych vzťahov po vykonaní ROEP a v čestnom vyhlásení uviedli, že kúpnu zmluvou Nz 306/1976, N 310/1976 odkupovali od pôvodných podielových spoluvlastníkov ideálny spoluvlastnícky podiel na celých nehnuteľnostiach vedených pôvodne v katastrálnom území C. (C.), ktorý zodpovedal reálne vyčleneným častiam: rodinný dom s pozemkom, hospodárska budova, letná kuchyňa a dvor pri týchto nehnuteľnostiach, nehnuteľnosti zodpovedajúce CKN parcelám č. XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X podľa geometrického plánu Q. Q. C. a spoluvlastníkmi ostatných nehnuteľností vedených na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. sa nestali.

1.5 Súd prvej inštancie uzavrel, že rozhodnutie o schválení ROEP nie je titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva. V rámci ROEP sa iba zisťujú dostupné údaje o právnych vzťahoch k pozemkom a na ich základe sa zostavuje register obnovenej evidencie pozemkov. Ak rozhodnutie o schválení ROEP nie je titulom, ktorým sa nadobúda vlastnícke právo, nemohlo toto rozhodnutie založiť ani dobromyseľnú držbu nehnuteľností žalovanými. Žalovaní navyše pred súdom prvej inštancie potvrdili, že pozemky, ktoré sú predmetom sporu neužívali vzhľadom na ich polohu – ležiace v susedstve nehnuteľností vlastnícky patriacich bratovi žalovaného 1/ a jeho manželky, s ktorými nemajú dobré vzťahy. Obranu žalovaných, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudli vydržaním vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú. Dobromyseľnú držbu nehnuteľností nemohlo založiť rozhodnutie Obvodného súdu Bratislava III sp. zn. RT 26/1990 o rehabilitovaní a zrušení skôr vydaného rozsudku Obvodného súdu Bratislava III sp. zn. 3T/229/1983, ktorým bol žalovaný 1/ uznaný vinným z trestného činu opustenia republiky a bol mu uložený trest prepadnutia majetku, keď podľa uznesenia NS SR zo 16.12.2010 sp. zn. 3Cdo/154/2010 v konaní o žalobe, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi ide o posúdenie, či bol poručiteľ v čase smrti vlastníkom tejto veci. Navrhované určenie sa vzťahuje k okamihu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. Výsluchom svedkov bolo v konaní preukázané, že žalovaní žiadnym spôsobom sporné nehnuteľnosti neužívali.

1.6 O povinnosti žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť žalobcom náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p. zohľadňujúc úspech strán v spore. Nevyhovel žiadosti žalovaných, aby z dôvodov hodných osobitného zreteľa nebola úspešným žalobcom podľa § 257 C. s. p. priznaná náhrada trov konania s poukazom na postoj žalovaných v konaní, ktorí aj napriek rozhodnutiu súdu druhej inštancie zotrvali v presvedčení, že sú vlastníkmi sporných nehnuteľností a zápis v katastri nehnuteľností na základe rozhodnutia ROEP považovali za rozhodnutie, ktorým sa zmiernili krivdy v dôsledku skoršieho vydaného rozhodnutia o prepadnutí majetku žalovaného 1/ voči štátu aj voči svojmu bratovi (ktorý po prepadnutí majetku, vlastnícky patriaceho žalovaným, tieto nehnuteľnosti od štátu odkúpil). Žalobcovia prejavili snahu riešiť spor mimosúdne, pre postoj žalovaných neúspešne, preto nebol dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 C. s. p.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podali odvolanie žalovaní 1/ a 2/ s návrhom, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne a žalovaným 1/ a 2/ prizná proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Podľa § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku vytýkali súdu prvej inštancie, že na základe vykonaných dôkazov dospel

k nesprávnym skutkovým zisteniam a podľa § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Žalovaní tvrdili, že im svedčí právny titul pre nadobudnutie vlastníckeho práva sporných nehnuteľností. Týmto titulom je notárska zápisnica N 310/1976, z ktorej vyplýva, že zmluvné strany nerátali s tým, že by mali ostať akékoľvek „zbytkové parcely“ pre prevádzajúce osoby. Žalovaní 1/ a 2/ sú jedinými žijúcimi osobami, ktoré dotknutú kúpnu zmluvu uzatvorili a teda jediní boli priamymi účastníkmi zmluvy, ktorí vedia interpretovať vôľu zmluvných strán. Žalovaní splnili aj hmotnoprávne predpoklady nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, keď o ich dobromyseľnosti svedčí rozhodnutie o schválení ROEP pre katastrálne územie P. č. 2114/2006 z 30.10.2006 spolu s odpoveďou Okresného úradu Detva, katastrálny odbor z 30. októbra 2019, z ktorej jednoznačne vyplýva, že nedošlo k žiadnemu pochybeniu zo strany spracovateľa diela ROEP. O oprávnenosti vlastníckeho práva žalovaných svedčí aj predbežné právne posúdenie veci vyslovené sudcom Petreášom na pojednávaní dňa 20. februára 2020. V § 194 ods. 1 C. s. p. je dovolené súdu posúdiť otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193, nemôže však o nej rozhodnúť. Ak bolo o otázke podľa ods. 1 rozhodnuté, súd musí na také rozhodnutie prihliadnuť a vyporiadať sa s ním v odôvodnení rozhodnutia. Dikciu zákona, že „súd na takéto rozhodnutie prihliadne a vyporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia“ možno vykladať jedine tak, že súd túto otázku nemôže opomenúť v odôvodnení rozhodnutia náležite a presvedčivo vyargumentovať. Súd prvej inštancie si v tomto smere nedostatočne splnil svoju povinnosť. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je riadne zdôvodnené, ak procesná obrana žalovaných v konaní bola vystavaná práve na rozhodnutí správneho orgánu, pričom nemožno opomenúť, že od rozhodnutia o schválení ROEP do podania žaloby uplynula 10 ročná vydržacia doba pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

2.2 Z listín tvoriacich súčasť spisu vyplynulo, že žalovaní sú oprávnenými a dobromyseľnými vlastníkmi sporných pozemkov. Žalovaní žiadnym spôsobom nezapríčinili „skutkový stav veci“. Žalobcovia v konaní nepredložili žiaden relevantný dôkaz o tom, že by vlastnícke právo k dotknutým pozemkom malo patriť ich právnym predchodcom, napr. dôkaz vo forme znaleckého posudku, ktorým by preukázali, že správny orgán pri zápise diela ROEP katastrálne územie P. pochybil. Pokiaľ by žalobcovia takýto dôkaz predložili, žalovaní by svoj postoj vo veci zväžili. Žalovaní boli ochotní v priebehu konania odpredať dotknuté pozemky žalobcom aj za kúpnu cenu 0,50 € za 1 m². Žalovaní opakovane uvádzajú, že osoby odlišné od žalobcov žiadali od žalovaných udelenie súhlasu na získanie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vydržaním vlastníckeho práva, čo v žalovaných podmienilo nedôveryhodnosť vo vzťahu k žalobcom. Práve z tohto dôvodu žiadali žalovaní, aby konajúci súd vzhliadol dôvody na to, aby žiadnej strane sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie mal vziať zreteľ aj na dve odlišné predbežné právne posúdenia veci dvomi sudcami a na odpoveď Okresného úradu Detva. Žalovaní bez svojho zavinenia boli vystavení situácii, keď im dal za pravdu príslušný správny orgán, následne sudca pri predbežnom právnom posúdení veci a po zmene zákonného sudcu došlo k diametrálne odlišnému právnomu posúdeniu veci. Uvedené má za následok, že hodnota trov právneho zastúpenia bude niekoľkonásobne prevyšovať hodnotu sporu. Žalovaní pred podaním žaloby komunikovali s osobami odlišnými od žalobcov. Nemohli počítat s tým, že nakoniec bude proti nim podávať žalobu 14 iných ľudí, ktorí „naviac v konaní pred súdom ani spočiatku neboli zastúpení a súd s nimi konal ako s účastníkmi konania“.

3. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných žalobcovia popreli tvrdenie žalovaných, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, o ktoré v konaní ide, nadobudli vydržaním. Poukázali na skutočnosť, že žalovaný 1/ emigroval do zahraničia v roku 1983, rozhodnutím 3T 229/1983 jeho majetok prepadol v prospech štátu. Československý štát nadobudol nehnuteľnosti v P. patriace žalovaným podľa rozhodnutia č. Fin. 5-171/84 ako majetok opustený. Následne bol žalovaný 1/ rehabilitovaný, avšak medzitým už ČSR prostredníctvom MNV Látky odpredala opustený majetok bratovi žalovaného 1/, ktorý sa tak spolu so svojou ženou stali na základe kúpnej zmluvy zo 6. apríla 1989 výlučnými vlastníkmi rodinného domu v P., časť B. D. XX, parcely č. XXXX o výmere 117 m² za kúpnu 17 670,50 Kčs. Žalovaní 1/ a 2/ boli do roku 1983 vlastníkmi a držiteľmi iba konkrétnych pozemkov, stavby domu č. XX, pozemku pod domom o výmere 117 m² hospodárskej budovy a lúky, ktoré v súčasnosti majú na mene zapísané B. F. a G. F. podľa LV č. XXX katastrálne územie P. Tieto pozemky a stavbu naozaj aj užívali dvaja bratia spolu s manželkami. Po opustení republiky žalovaným 1/ ich užíval jeho brat B. s manželkou G. v rozsahu, ako ich majú oplotené v teréne. ČSR – MNV Látky odpredala bratovi žalovaného podľa kúpnej zmluvy zo 6. apríla 1989 len podiel na tých nehnuteľnostiach, ktoré boli žalovaným a jeho bratom kúpené zmluvou RI 360/76 a bol skonfiškovaný žalovanému 1/. Pozemky evidované v PKV č. XX a PKV č. XXX mali výmeru 1600 št. siah + 1350 št. siah, čo sa rovná 10609 m². Je neuveriteľné, že žalovaní so svojim

bratom a švagrinou na účely rekreácie využívali nehnuteľnosti v takomto rozsahu. Faktické ovládanie pozemkov mimo oploteného areálu domu, ktorý kúpili s bratom a švagrinou od právnych predchodcov žalobcov, žalovaní nepreukázali. Žalovaní preto nesplnili jednu zo základných podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, skutočné užívanie vecí.

3.1 Predmet kúpnej zmluvy N 310/1976 bol vymedzený jasne. Predmetom prevodu boli EN parcely č. XXXX, XXXX O. XXXX s domom č. XX a dreváreň. Na obsah kúpnej zmluvy N 310/1976 nadväzuje kúpna zmluva, ktorou ČSR – MNV Látky odpredal bratovi žalovaného a jeho švagrinej dňa 6. apríla 1989 nehnuteľnosti nadobudnuté kúpnu zmluvou RI 360/76. Vzhľadom na výmeru pozemnoknižných nehnuteľností evidovaných v PKV č. XX a PKV č. XXX nemohli kupujúci nadobudnúť dojem, že odkupujú celé nehnuteľnosti patriace právnym predchodcom žalobcov, keď v kúpnej zmluve boli odkupované pozemky definované výmerou 1340 m². Z kúpnej zmluvy N 310/1976 dobromyseľnosť žalovaných ohľadne sporných pozemkov vyvodzovať nemožno.

3.2 K tvrdeniam žalovaných, že žalobcovia mali predložiť v konaní dôkazy o pochybení pri spracovaní diela ROEP žalobcovia udávajú, že predložili súdu kúpnu zmluvu N 310/1976, identifikáciu odkupovaných parciel, evidenčný list, potvrdenie MNV Látky, kúpnu zmluvu medzi MNV Látky a B. a G. F. zo 6. apríla 1989 a výpoveďami svedkov preukázali, že žalovaní nikdy pozemky mimo oploteného areálu odkúpeného rodinného domu neužívali. Už vo vyjadrení k predchádzajúcemu odvolaniu žalovaných žalobcovia poukázali na to, že rozhodnutím o schválení ROEP vlastnícke právo nevzniká. Jediným prípadom vzniku vlastníckeho práva v konaní ROEP je vydanie rozhodnutia podľa § 11 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom. Pri zhotovení ROEP sa prepisujú údaje pozemkovej knihy do listov vlastníctva. V tomto prípade bolo vlastníctvo žalovaných zapísané v rozpore s obsahom kúpnej zmluvy N 310/1976.

3.3 K argumentácii žalovaných ohľadne rozhodnutia o trovách konania žalobcovia uviedli, že v konaní o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, musia byť stranou sporu všetci dedičia po poručiťelovi. Ide o nútené spoločenstvo. Žalobcovia boli zastúpení advokátom už pri podaní žaloby. Žalovaní mohli kedykoľvek v priebehu konania zvážiť situáciu, kedy majú na svojom mene zapísaný majetok, ktorý nikdy nekúpili ani neužívali vzhľadom na počet žalobcov a na jednoznačný postoj brata žalovaného a švagrinej, ktorí nechceli byť vlastníckymi cudzích pozemkov. Žalovaní svojim konaním spor zbytočne predlžujú. Ťarcha súdneho konania a jeho dĺžka však nemôže spočívať na žalobcoch, ktorí na spor nedali dôvod ani ho zbytočne nepredlžovali. V prípade úspechu žalobcov v spore bude preukázané, že zo strany štátneho orgánu došlo nesprávnym úradným postupom k spôsobeniu škody žalovaným, ktorým nič nebráni, aby si túto škodu voči štátu uplatnili. Žalobcovia preto navrhujú potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie a priznať im aj náhradu trov odvolacieho konania.

4. Uznesením č. k. 17Co/53/2023-367 zo 4. apríla 2024 vyzval odvolací súd strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovení § 40, § 111, § 112 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, § 133, § 134 zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom ku dňu 04.08.1976, § 129, § 130, § 132 a § 134 zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom do 31.12.2007 a ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie, § 1 ods. 1, § 11 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom z dôvodu, že právne závery súdu prvej inštancie neboli podriadené pod konkrétne zákonné ustanovenia.

4.1 Na výzvu odvolacieho súdu zareagovala len právna zástupkyňa žalobcov, ktorá v podaní z 25.04.2024 uviedla, že právní predchodcovia žalobcov odvodzujú svoje vlastníctvo od dočasnej kúpnej zmluvy z 30.03.1959 a následnej riadnej kúpnej zmluvy z 28.02.1962, ktorý prevod bol riadne zapísaný do pozemkovej knihy. Pred uzavretím kúpnej zmluvy si pôvodní podieloví spoluvlastníci nehnuteľností reálne rozdelili nehnuteľnosti, preto právní predchodcovia žalobcov od predávajúcich pozemnoknižných spoluvlastníkov odkupovali už konkrétne reálne vyčlenené časti nehnuteľností. Reálna delba medzi pôvodnými spoluvlastníkmi nebola nikdy sporná. G. O., S. O., O. O. a G. O. užívali konkrétne vyčlenené časti pozemkov, ktoré v roku 1962 riadnou kúpnu zmluvou odpredali právnym predchodcom žalobcov. Právnym predchodcom žalobcov uplynula vydržacia doba so započítaním doby predchodcov dňa 31.03.1964. Aj kupujúci G. F. a G. F. s manželkou, aj keď odkupovali ideálny spoluvlastnícky podiel na pozemnoknižných nehnuteľnostiach, užívali len reálne vyčlenené časti pozemkov, ktoré kúpnu zmluvou Nz 306/1976, N 310/1976 odpredali kupujúcim B. F. s manželkou G. a B. F. s manželkou O.. Predmetom predaja boli iba nehnuteľnosti o výmere 1340 m² spolu s rodinným domom a hospodárskou budovou. Registrovanou kúpnu zmluvou RI 360/1976 nadobudli kupujúci B. F. s manželkou a B. F. s manželkou len parcely EN č. XXXX o výmere 117 m² s domom č. XX, parcelu č. XXXX o výmere 860 m² s hospodárskou budovou a parcelu č. XXXX lúka o výmere 363 m² a tieto aj skutočne užívali od roku 1976 do roku 1983 obaja bratia s manželkami, neskôr už len B. F. s manželkou. Tieto nehnuteľnosti teoreticky mohol vydržať B. F. s manželkou, pretože B. F. sa od roku 1983 zdržiaval

v zahraničí, ale nebol dôvod na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, keď kúpna zmluva bola riadne registrovaná a mala jasný obsah. Žalovaní nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k celému majetku právnych predchodcov žalobcov vydržaním, keď od 01.04.1964 do 31.03.1983 mohli byť predmetom vydržania len stavby a pozemky v osobnom užívaní občanov, poľnohospodárska pôda v osobnom užívaní byť nemohla. Zároveň nie je splnená podmienka držby nehnuteľností na strane B. F., ktorý emigroval do cudziny a jeho majetok bol skonfiškovaný. Nebola splnená ani podmienka dobromyseľnosti, nakoľko kupujúci B. a B. F. s manželkami kupovali nehnuteľnosti s jasne vymedzeným rozsahom v kúpnej zmluve. Po 01.01.1992 už mohli žalovaní dobromyseľnou a nerušenou držbou nadobudnúť nehnuteľnosti vydržaním, neboli však dobromyseľní o nadobudnutí vlastníctva k celej výmere pozemkov, keď k takémuto presvedčeniu nemohla viesť žiadna listina o právnom úkone. Na strane žalovaných nebola splnená ani podmienka držby nehnuteľností. Vlastnícke právo zápisom registra obnovenej evidencie pozemkov žalovaným nevzniklo.

5. Odvolanie žalovaných smeruje proti rozsudku Okresného súdu Zvolen v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý je podľa § 34 ods. 1 C. s. p. funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovaných. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie považuje odvolací súd za správne a postačujúce aj pre rozhodnutie odvolacieho súdu, z tohto dôvodu odvolací súd nenariadil podľa § 385 ods. 1 C. s. p. odvolacie pojednávanie; dôkazy vykonané súdom prvej inštancie nebolo potrebné zopakovať ani doplniť a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd je podľa § 380 ods. 1 C. s. p. viazaný odvolacími dôvodmi, bez námietky odvolateľa prihliada iba na vady týkajúce sa procesných podmienok. Takéto vady odvolací súd nezistil. Žalovaní vytýkali súdu prvej inštancie okrem nesprávnych skutkových zistení aj nesprávne právne posúdenie vecí. Žiaden z odvolacích dôvodov nebol podľa názoru odvolacieho súdu uplatnený dôvodne. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, preto bol podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. vo výroku o veci samej potvrdený a vo výroku o trovách konania formálne podľa § 388 C. s. p. zmenený. Na zdôraznenie správnosti a v záujme presvedčivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd k dôvodom rozhodnutia súdu prvej inštancie dopĺňa nasledovné dôvody.

6. Predmetom konania je určenie vlastníckeho práva v prospech nebohých poručiteľov. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pripúšťa žaloby o určenie, že určitá konkrétna vec, hnutelná alebo nehnuteľná, patrí do dedičstva po poručiteľovi. Takýto návrh môže v sporovom konaní podať ten, kto je dedičom poručiteľa, prípadne jeho právnym nástupcom voči inej osobe ako dedičovi. Žaloba o určenie, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi je žalobou podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, ktorou môže žalobca požadovať rozhodnutie o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Takáto žaloba sleduje ochranu vlastníckeho práva. I keď sa v takomto konaní určuje vlastnícke právo poručiteľa ku dňu jeho smrti, výrok rozhodnutia má byť správne formulovaný tak, že určitá konkrétna vec patrí do dedičstva po poručiteľovi (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/26/2007 zo 16. decembra 2008, uznesenie NS SR z 20. marca 2019 sp. zn. 8Cdo/156/2018, uznesenie NS SR z 15. decembra 2022 sp. zn. 4Cdo/214/2021). V konaní o určenie, že určitá vec patrí do dedičstva musia byť podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu (R 42/1974, 8Cdo/94/2018, 1Cdo/263/2021) stranami sporu všetci dedičia poručiteľa, ktorí tvoria nerozlučné spoločenstvo. Súd prvej inštancie po zrušení jeho skoršieho rozsudku z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie na strane žalobcov obstaral rozhodnutie o prejednaní dedičstva po pôvodnom žalobcovi 2/ G. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel XX.XX.XXXX a v konaní pokračoval s dedičmi tohto nebohého žalobcu. Pripojením si rozhodnutia Štátneho notárstva v Rimavskej Sobote sp. zn. D 1514/1988 o prejednaní dedičstva po nebohom G. F., nar. XX.XX.XXXX, zomrelý XX.XX.XXXX boli odstránené pochybnosti o okruhu dedičov po tomto poručiteľovi. Zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že požiadavka účasti všetkých nerozlučných spoločníkov (§ 78 ods. 1 C. s. p.) bola splnená. Aktívna vecná legitímácia žalobcov tým preukázaná je a pasívna vecná legitímácia žalovaných vyplýva zo zápisu ich vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P.. Po zmene žaloby v zmysle záverov odvolacieho súdu vysloveného v uznesení sp. zn. 17Co/11/2022 pripustenej súdom prvej inštancie uznesením z 26.10.2022 bolo zrejmé, že žalobcovia popierajú vlastnícke právo žalovaných 1/ a 2/ evidované na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. pod B5. V zmysle záverov NS SR v judikáte R 30/2011 bolo postačujúce, aby stranou sporu na strane žalovaných boli len tí podielovní spoluvlastníci, ktorých vlastníctvo žalobcovia popierajú.

7. Súd prvej inštancie opomenul pri začatí súdneho konania vyzvať právnu zástupkyňu žalobcov na doloženie plnej moci oprávňujúcej ju zastupovať žalobcov v tomto súdnom konaní. Doložením plnej moci

podpísanej žalobcami spolu s osvedčovacou doložkou o zaručenej konverzii splnomocnenia z listinnej podoby do podoby elektronickej bola táto vada odstránená. Existencia splnomocnenia medzi žalobcami a advokátkou JUDr. Bronislavou Garajovou je preukázaná aj tým, že sa pojednávania dňa 03.10.2019 aj 20.02.2020 zúčastnili žalobkyne 1/ a 10/ osobne spolu s JUDr. Bronislavou Garajovou, pojednávania dňa 22.06.2021 žalobkyne 1/ a 7/ bez právnej zástupkyne JUDr. Garajovej, ktoré pojednávanie bolo odročené práve za účelom jej opätovného predvolania a zvolená právna zástupkyňa žalobcu bola prítomná aj na pojednávaní dňa 14.10.2021 za súčasnej účasti žalobkýň 1/ a 10/.

8. Súd prvej inštancie správne posúdil žalobu o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťeloch ako žalobu o ochranu vlastníckeho práva podľa § 126 Občianskeho zákonníka, avšak podľa názoru odvolacieho súdu bolo potrebné pre presvedčivosť rozsudku o určení vlastníckeho práva zdôvodniť, akým spôsobom nadobudli poručiťelia vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, prečo sa žalovaní nestali vlastníkom sporných nehnuteľností a to aj s poukazom na relevantnú právnu úpravu, z ktorých takto vyslovený právny záver súd prvej inštancie vyvodil. Odvolací súd v uznesení sp. zn. 17Co/11/2022 upozornil súd prvej inštancie a strany sporu, že podľa uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo/154/2010 (R 32/2011) v konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiťelovi ide o posúdenie, či poručiťel bol v čase smrti vlastníkom tejto veci a navrhované určenie sa tu vzťahuje k okamihu smrti poručiťela a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu, ale zároveň uložil súdu prvej inštancie vyporiadať sa aj s námietkami žalovaných prednesenými v odvolaní proti prvému rozhodnutiu okresného súdu zo 14.10.2021, že vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam nadobudli vydržaním a to z dôvodu, že poručiťelia G. F., nar. XX.XX.XXXX a E. F., nar. XX.XX.XXXX zomreli neskôr než bolo rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu vo Zvolene č. 2114/2006 z 30.10.2006 vydané a zapísané do katastra nehnuteľností (G. F. zomrel XX.XX.XXXX, E. F. zomrela XX.XX.XXXX a rozhodnutie OPU Zvolen č. 2114/2006 bolo do katastra nehnuteľností zapísané v roku 2007) a žalovaní tvrdia, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudli práve zápisom schváleného registra obnovenej evidencie pozemkov do katastra nehnuteľností a ak nie týmto zápisom, tak vydržaním vlastníckeho práva odvodeným od tohto domnelého titulu.

9. Vlastnícke právo poručiťelov k pôvodným nehnuteľnostiam, z ktorých boli vytvorené parcely registra „C“ evidované na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P., o ktoré v konaní ide, sa odvodzuje od dočasnej kúpnej zmluvy uzavretej medzi predávajúcimi S. O. a O. O., M. N. ako predávajúcimi a G. F. a G. F. ako kupujúcimi 30. marca 1959 a následnej riadnej kúpnej zmluvy uzavretej 28. februára 1962 medzi predávajúcimi S., G. a O. O. a kupujúcimi G. F., G. F. a jeho manželkou v pozemkovej knihe označenou ako G. F., M. B., skutočným menom E. F., M. B., preto je podľa § 854 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. potrebné nadobudnutie vlastníckeho práva poručiťelmi v roku 1962 posudzovať podľa ustanovení v tom čase platného a účinného Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. Nadobudnutie vlastníctva zmluvou upravoval tzv. stredný Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb. v § 111 ods. 1 tak, že vlastníctvo k veciam jednotlivé určeným prevádza sa už samou zmluvou, ak nie je dohovorené inak alebo ak nevyplýva nič iné z osobitných predpisov. Vlastnícke právo sa týmto spôsobom (perfektnou zmluvou) nadobúdalo už aj k nehnuteľnostiam. Písomná forma kúpnej zmluvy vyžadovaná § 40 ods. 1 stredného Občianskeho zákonníka dodržaná bola, o čom svedčí zápis tejto kúpnej zmluvy v PKV č. XX a PKV č. XXX, kde je uvedené „došlo 17. júna 1963 č. 853... podľa kúpnej zmluvy danej v Lučenci dňa 28. februára 1962 vkladá sa vlastnícke právo“, vlastnícke právo sa vložilo do pozemkovej knihy v prospech kupujúcich G. F., E. F., M. B. a G. F.. Prevod vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam sa podľa § 112 stredného Občianskeho zákonníka zapisoval do pozemkovej knihy, tento zápis však nemal konštitutívnu povahu, iba deklaroval prevod vlastníckeho práva zmluvou. Totožnosť podielových spoluvlastníkov evidovaných v PKV č. XX a PKV č. XXX katastrálne územie C. (C.) s poručiťelmi, ktorých vlastníctvo súd prvej inštancie v tomto spore určoval, je preukázané kúpnu zmluvou spísanou dňa 4. augusta 1976 formou notárskej zápisnice Nz 306/76, N 310/76, ktorou pozemnoknižní spoluvlastníci G. F., nar. XX.XX.XXXX, G. F., nar. XX.XX.XXXX a jeho manželka E. F., M. B. odpredali žalovaným a jeho bratovi s manželkou časť pozemnoknižných parciel evidovaných v PKV č. XX katastrálne územie C. (C.). Vlastnícke právo nadobudnuté kúpnu zmluvou z 28. februára 1962 predávajúci G. F., nar. XX.XX.XXXX, G. F., nar. XX.XX.XXXX a E. F., nar. XX.XX.XXXX nestatili ku všetkým pozemkom ani po uzavretí kúpnej zmluvy Nz 306/76, N 310/76 registrovanej Štátnym notárstvom v Lučenci dňa 24.09.1976 pod RI 360/76, keď predmetom odpredaja kúpnu zmluvou zo 4. augusta 1976 bola len časť parciel evidovaných v PKV č. XX zodpovedajúca podľa identifikácie nehnuteľností vyhotovenej Strediskom geodézie v Lučenci parcelám EN č. XXXX o výmere 1 ár 17 m², EN č. XXXX o rozlohe 8 árov 60 m²

a EN parcele č. XXXX o výmere 3 áre 63 m2 spolu s rodinným domom a hospodárskou budovou. Súd prvej inštancie mal pripojenú overenú kópiu spisu Štátneho notárstva v Lučenci RI 360/76, súčasťou ktorého je aj znalecký posudok na ocenenie prevádzaných nehnuteľností, v ktorom sa oceňujú iba EN parcely č. XXXX o výmere 117 m2, EN č. XXXX o výmere 860 m2 a EN č. XXXX o výmere 363 m2, spolu 1300 m2 tak, ako boli prevádzané nehnuteľnosti identifikované Strediskom geodézie v Lučenci podľa listiny založenej v spise RI 360/76 (zároveň sp. zn. Nz 306/76, N 310/76, keďže notár spisujúci kúpnu zmluvu bol zároveň registrátorom kúpnej zmluvy) a predmet prevodu bol popísaný aj v dotazníku a čestnom vyhlásení vyhotovenom k registrácii a spoplatneniu kúpnej zmluvy zo 04.08.1976.

9.1 V otázke, ktoré nehnuteľnosti nadobudli žalovaní a B. F. s G. F. podľa kúpnej zmluvy RI 360/76 sa zhodli sudca JUDr. Ján Petreás aj sudkyňa JUDr. Jana Krnáčová a s týmto názorom súhlasí aj odvolací súd. Z obsahu kúpnej zmluvy Nz 306/76 jednoznačne vyplýva, že žalovaní ani B. F. s manželkou nekúpili nehnuteľnosti evidované v PKV č. XX v celej výmere pripadajúcej na spoluvlastnícky podiel právnych predchodcov žalobcov.

10. Žalovaní viackrát v konaní odkazovali na predbežné právne posúdenie veci pôvodným zákonným sudcom JUDr. Jánom Petreásom tvrdiac, že aj ním vyslovené predbežné právne posúdenie vecí svedčí o oprávnenosti zápisov vlastníckeho práva žalovaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P..

10.1 Odvolací súd si vypočul zvukový záznam z pojednávania uskutočneného dňa 20. februára 2020 na Okresnom súde vo Zvolene pred sudcom JUDr. Jánom Petreásom, na ktorom tento sudca vyslovil predbežné právne posúdenie veci za účelom zistenia, či skutočne tento sudca vyslovil názor, že žaloba je nedôvodná a na základe akých poznatkov a zistil, že sudca JUDr. Ján Petreás oboznámil listiny tvoriace súčasť spisu do uskutočnenia tohto pojednávania, vrátane originálu kúpnej zmluvy RI 360/76 a listín predložených na žiadosť okresného súdu Okresným úradom Detva, katastrálny odbor. K obsahu kúpnej zmluvy Nz 306/1976, N 310/1976 a k nej vyhotovenej identifikácii prevádzaných nehnuteľností sudca JUDr. Ján Petreás uviedol, že kúpna zmluva je jednoznačná, predmetom prevodu z pôvodných pozemnoknižných parciel evidovaných v PKV č. XX o rozlohe 1600 štvorcových siah bolo len 1340 m2, ktoré podľa identifikácie nehnuteľností vyhotovenej príslušným orgánom pred spísaním kúpnej zmluvy zodpovedali EN parcelám č. XXXX, XXXX a XXXX, teda predmetom predaja nebola celá pôvodná pozemnoknižná parcela, resp. celý spoluvlastnícky podiel pôvodných spoluvlastníkov podľa pozemkovej knihy, ale len časť týchto pozemkov a zvyšok zostal v podielovom spoluvlastníctve pôvodných pozemnoknižných vlastníkov evidovaných v PKV č. XX. Z kúpnej zmluvy vyhotovenej v roku 1976 sa podľa názoru sudcu JUDr. Petreása nemohli kupujúci domnievať, že nadobudli do vlastníctva celú pozemnoknižnú parcelu evidovanú v PKV č. XX, ale len časť týchto pozemkov o rozlohe 1340 m2. Sudca JUDr. Ján Petreás potom poukázal na listiny predložené z katastra nehnuteľností, konkrétne na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P., kde sa ako tituly nadobudnutia nehnuteľností okrem kúpnej zmluvy z roku 1976 uvádza aj rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Zvolen č. 2114/2006 z 30. októbra 2006, ktorým bol schválený register obnovennej evidencie pozemkov pre katastrálne územie P., okres T. a rozhodnuté o zápise takto schváleného registra obnovennej evidencie pozemkov v katastrálnom území P. do katastra nehnuteľností. Sudca JUDr. Ján Petreás sa oboznámil aj s LV č. XXX katastrálne územie P., na ktorom je evidované vlastnícke právo brata žalovaného 1/ B. F. s manželkou G. k iným nehnuteľnostiam než sú predmetom sporu, ale aj k pôvodne kúpeným nehnuteľnostiam podľa kúpnej zmluvy z roku 1976, konkrétne komentoval zmluvu RI 292/1989, ktorou od československého štátu kúpili B. F. s manželkou G. spoluvlastnícky podiel žalovaných nimi nadobudnutý v roku 1976 ako opustený majetok po emigrácii žalovaného 1/ mimo územie Slovenskej republiky. Tu sudca JUDr. Petreás zdôraznil, že predmetom kúpy bol len spoluvlastnícky podiel žalovaných k trom parcelám, ktoré boli predmetom prevodu podľa RI 360/1976. Po oboznámení listín a pripojených dedičských spisov vyslovil sudca JUDr. Ján Petreás predbežný právny názor, že kúpna zmluva z roku 1976 je jednoznačná, kupujúci podľa tejto kúpnej zmluvy kúpili len 1340 m2 z pôvodných pozemnoknižných parciel, ale je dôležité povedať, že ako podieloví spoluvlastníci na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. boli žalovaní zapísaní na základe rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Zvolen o schválení ROEP a z toho, čo bolo do súdneho spisu predložené (rozhodnutie o schválení ROEP bez podkladov, z ktorých spracovateľ ROEPu vychádzal) nemá dôvod pochybovať o správnosti zápisu vlastníckeho práva žalovaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P.. Sudca ďalej uviedol, že ak by bola ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva uvedená len kúpna zmluva z roku 1976 „bolo by to jednoznačné v prospech žalobcov“. Ak ale na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. je ako titul nadobudnutia nehnuteľností zapísaný aj ROEP z roku 2006 a F. „jedni aj druhí“ to užívajú 14. rok ako svoje vlastníctvo „ja nemám ako zrušiť rozhodnutie o ROEPe. Ja nie som ani správny orgán. Je to

tam.“ Odvolací súd z takéhoto vyjadrenia sudcu JUDr. Jána Petreása vyvodil, že za titul nadobudnutia nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. považoval rozhodnutie o schválení ROEP v katastrálnom území P. a po jeho zápise do katastra nehnuteľností na to nadväzujúce užívanie nehnuteľností súrodencami F. po dobu 14 rokov, teda možné nadobudnutie vlastníckeho práva žalovanými vydržaním podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

11. Súd prvej inštancie v rozhodnutí vydanom sudkyňou JUDr. Janou Krnáčovou správne argumentoval, že zápisom schváleného registra obnovenej evidencie pozemkov do katastra nehnuteľností sa vlastnícke právo nenadobúda, v rámci vyhotovenia ROEP sa iba zisťujú dostupné údaje o právnych vzťahoch k pozemkom a na ich základe sa zostavuje register obnovenej evidencie pozemkov. Jeho záver je podporený citovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/12/2014 (nesprávne uvedená sp. zn. 4Ncdo/12/2014 – poznámka odvolacieho súdu), v ktorom je uvedené, že pri vypracovaní ROEP dochádzalo v dôsledku nedostatočne zistených podkladov k chybám a právny stav vyplývajúci z listu vlastníctva založeného v rámci ROEP nezodpovedal stavu skutočnému, keďže katastre nekontrolovali správnosť a úplnosť podkladov pre vyhotovenie ROEP, kvalita vyhotovenej evidencie nebola spoľahlivá, preto na riešenie pochybení, ku ktorým došlo v rámci ROEP, je daná príslušnosť súdov v civilnom konaní. Najvyšší súd výslovne uviedol, že podľa zákona č. 180/1995 Z. z. sa vlastníctvo nenadobúda, iba sa zisťovali dostupné údaje o právnych vzťahoch k pozemkom a na ich základe sa zostavoval register obnovenej evidencie pozemkov. K dôvodom rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že rozhodnutie o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov vydané Obvodným pozemkovým úradom vo Zvolene dňa 30. októbra 2006 pod č. 2114/2006 nie je rozhodnutím štátneho orgánu v zmysle § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na základe ktorého sa nadobúda vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Rozhodnutie o schválení ROEP nie je originálnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva, aj keď je podkladom pre zápis vlastníctva do katastra nehnuteľností. Ide o deklaratórne rozhodnutie, ktoré vlastníctvo nekonštituuje, ale len deklaruje na základe iného právneho titulu (porovnaj uznesenie NS SR z 15. decembra 2020 sp. zn. 7Cdo/291/2019). Najvyšší súd SR v rozsudku z 30.11.2022 sp. zn. 1Sžrk/8/2019 s odkazom na svoju skoršiu judikatúrou zopakoval, že „schválenie ROEP je výsledkom síce administratívneho konania a prijíma sa v podobe rozhodnutia s náležitosťami podľa § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), avšak toto rozhodnutie má špecifickú povahu. Rozhodnutie o schválení ROEP totiž nie je titulom nadobudnutia vlastníctva k pozemkom. Titulom zostáva naďalej pôvodná právna skutočnosť, na podklade ktorej došlo k nadobudnutiu vlastníctva, ktoré sa však nezapísalo do pôvodného pozemkového katastra, resp. súčasného katastra nehnuteľností. Inými slovami ROEP predstavuje len formalizovaný postup, výsledkom ktorého je zápis vlastníckeho a prípadne aj iného vecného práva k pozemkom do katastra nehnuteľností (rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 4Sžrk/2/2020 z 28. februára 2022)“. Z ďalšieho textu tohto rozhodnutia vyplýva, že „v priebehu konania o ROEP sa zisťujú dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim“. Odvolací súd vyslovuje právny názor, že ak register obnovenej evidencie pozemkov nie je titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva a plní iba evidenčnú funkciu, zjednocuje evidenciu pozemkov v rámci jedného katastrálneho územia, nie je register obnovenej evidencie pozemkov ani rozhodnutie okresného úradu o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva podľa § 132 ods. 1 OZ.

12. Zo správy Okresného úradu Detva, katastrálny odbor zo dňa 04.06.2020 na č. I. 145 spisu vyplýva, že jediným titulom nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaných k predmetu sporu (a ďalších podielových spoluvlastníkov odkupovaných nehnuteľností podľa kúpnej zmluvy RI 310/76 B. F. a G. F.) bola notárska zápisnica N 310/76, Nz 306/76. Obsah tejto kúpnej zmluvy vyhodnocoval spracovateľ ROEP. V tejto správe ani v skoršej správe Okresného úradu Detva, katastrálny odbor z 30. októbra 2019 na č. I. 104 spisu nevyplýva žalovanými tvrdený záver, že „z ktorej odpovede jednoznačne vyplýva, že nedošlo k žiadnemu pochybeniu zo strany spracovateľa diela ROEP“. Okresný súd Detva, katastrálny odbor v správe z 30.10.2019 len oznámil, akým spôsobom dochádzalo k zmenám v označovaní dotknutých parciel, ako boli prečíslované a na základe akých právnych titulov sa podieloví spoluvlastníci na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. zapísali. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť text zo správy na č. I. 104, kde Okresný úrad Detva, katastrálny odbor uviedol, že notárska zápisnica N 310/1976 bola zapísaná do operátu evidencie nehnuteľností na LV č. XXX ako EN parcela č. XXXX zastavaná plocha o výmere 117 m² a stavba rodinného domu súpisného čísla XX do vlastníctva nadobúdateľov B. F. a manželky Jiřiny do BSM v podiele 1/2 a B. F. a E. N. do BSM v podiele 1/2 v zmysle obsahu záveru citovanej zmluvy. Zároveň tým poukazuje na jediné nesprávne skutkové zistenie súdu prvej inštancie, nemajúce však vplyv na správnosť rozhodnutia vo veci, kde súd prvej inštancie v bode 8.1 odôvodnenia

uvádza, že kúpna zmluva Nz 306/76, N 310/1976 nebola do katastrálneho operátu zapísaná a žalovaní spolu s B. F. a G. F. boli do operátu katastra zapísaní ako vlastníci až pri zápise schváleného ROEP. Chybný zápis v rámci konania o obnovení evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim sa týkal len zbytku pozemnoknižných parciel č. XXX.XXX/X evidovaných v PKV č. XX katastrálne územie C. (C.) o rozlohe pôvodne 1600 štvorcových siah, čomu podľa správy Okresného úradu Detva, katastrálny odbor zodpovedá 5755 m². Práve v správe z 30.10.2019 Okresný úrad Detva, katastrálny odbor potvrdil, že v roku 2007 boli všetkým parcelám evidovaným v PKV č. XX priradené vlastnícke vzťahy na 1/1-inu, hoci celá pozemnoknižná parcela evidovaná v PKV č. XX katastrálne územie C. (C.) predmetom prevodu podľa kúpnej zmluvy N 310/1976 nebola. Chybný zápis uznali za „chybný“ aj B. F. a jeho manželka G., taktiež účastníci kúpnej zmluvy Nz 306/76, N 310/76, ktorí v čestnom vyhlásení z 09.01.2019 uznali, že kúpnu zmluvou Nz 306/1976 kupovali iba reálne vyčlenenú časť nehnuteľností z PKV č. XX a nestali sa vlastníkmi celých nehnuteľností vedených už v roku 2019 na LV č. XXXX a LV č. XXXX a súhlasili s tým, aby si právni nástupcovia pôvodných pozemnoknižných spoluvlastníkov osvedčili vlastnícke právo vo svoj prospech, preto nie sú stranami sporu v konaní o určenie, že tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva po pôvodných pozemnoknižných podielových spoluvlastníkoch. Nie je teda pravdivé tvrdenie žalovaných, že sú jediné žijúce osoby, ktoré môžu interpretovať vôľu zmluvných strán z kúpnej zmluvy Nz 306/76.

13. Žalobcovia viackrát v priebehu konania na súde prvej inštancie k obrane žalovaných poukázali na § 1 a § 11 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, z ktorého aj záver vyslovený súdom prvej inštancie vyplýva, keď v § 1 ods. 1 je uvedené, že v konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim sa zisťujú dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim a na ich základe sa zostavuje a schvaľuje register obnovení evidencie pozemkov a v rámci konania o vyhotovení ROEP bolo možné podľa § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. získať potvrdenie o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním. V prípade žalovaných však o tento prípad nejde. Žalovaní netvrdia, že vlastnícke právo v rámci ROEP bolo na nich zapísané na základe potvrdenia vydaného správnym orgánom podľa § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z., ale tvrdia, že zápisom ich vlastníckeho práva do operátu katastra po schválení registra obnovení evidencie pozemkov nadobudli presvedčením, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. Putatívnym (domnelým) titulom pre dobromyseľnú držbu a následné vydržanie vlastníckeho práva má byť práve rozhodnutie o schválení registra obnovení evidencie pozemkov vydané Obvodným pozemkovým úradom Zvolen dňa 30.10.2006 pod č. 2114/2006.

14. Vydržanie vlastníckeho práva upravuje Občiansky zákonník v § 134 ods. 1 tak, že oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutel'nosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Oprávneným držiteľom podľa § 130 ods. 1 OZ je držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí.

15. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení účinnom ku dňu 4. augusta 1976, kedy kúpili žalovaní časť nehnuteľností od nebohých porúčiteľov, umožňoval nadobúdať veci do osobného vlastníctva podľa § 133 kúpou, darom alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom. K zmluve o prevode nehnuteľností bola potrebná jej registrácia štátnym notárstvom. Vlastníctvo k nehnuteľnosti prechádzalo podľa § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku 04.08.1976 registráciou zmluvy.

15.1 Žalovaní registráciou kúpnej zmluvy Nz 306/76 pod spisovou značkou Štátneho notárstva v Lučenci RI 360/76 nadobudli iba tie nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy Nz 306/76. Ak by boli dobromyseľnými držiteľmi nehnuteľností, o ktoré v konaní ide, mohli by podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.1992 nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti aj vydržaním. Súd prvej inštancie správne posúdil, že žalovaní 1/ a 2/ neboli oprávnenými držiteľmi nehnuteľností, o ktoré v konaní ide, preto nemohli nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

16. Držba nehnuteľností (o ktoré v konaní ide) žalovanými bola vyvrátená svedeckými výpovedami svedkov vypočutých súdom prvej inštancie výpoveďou samotných žalovaných, čestným prehlásením B. F. a G. F., žalovaným predloženým rozhodnutím Obvodného súdu Bratislava III sp. zn. 2RT 26/1990 zo 16.07.1990 o tom, že žalovaný 1/ bol účastný rehabilitácie podľa zákona č. 119/1990 Zb., z ktorého vyplýva, že pred rokom 1983 žalovaný opustil republiku, v dôsledku čoho nemohol nepretržite a dobromyseľne užívať cudzie nehnuteľnosti, kúpnu zmluvou zo 06.04.1989 uzavretou

medzi Československým štátom konajúcim prostredníctvom MNV v Látkach o odpredaji nehnuteľností zakúpených registrovanou kúpnu zmluvou RI 360/76 B. F. a jeho manželke G., ktoré nadobudol československý štát podľa rozhodnutia ONV Bratislava, odbor finančný ako opustený majetok.

17. Ak žalovaní za titul vstupu do dobromyseľnej držby sporných nehnuteľností označujú rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Zvolen o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov z 30.10.2006, ktoré nie je titulom nadobudnutia vlastníckeho práva podľa § 132 ods. 1 OZ a žalovaný 1/ aj od rozhodnutia Obvodného súdu Bratislava III sp. zn. 2RT 26/1990 zo 16.07.1990, v ktorom sa nehovorí o konkrétnom majetku, ktorého sa trest prepadnutia majetku týkal a taktiež nie je nadobúdacím titulom vlastníckeho práva podľa § 132 ods. 1 OZ, nemôžu žalovaní od týchto domnelých (putatívnych) titulov odvodzovať oprávnenú držbu nehnuteľností (ktorá ani v konaní preukázaná nebola). Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 28.11.2007 sp. zn. 4Cdo/287/2006 výslovne uviedol, že dobrá viera oprávneného držiteľa sa musí vzťahovať k titulu, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Takýmto titulom (právnym dôvodom) sa môže rozumieť len právny úkon, ktorým sa vec prevádza na iného vlastníka alebo rozhodnutie štátneho orgánu. Odvolací súd opakuje, že register obnovenej evidencie pozemkov a rozhodnutie o jeho schválení definíciou putatívneho titulu nevyhovujú, nevyhovuje mu ani uznesenie Obvodného súdu Bratislava III sp. zn. 2RT 26/1990, z tohto dôvodu nemohli žalovaní byť dobromyseľní o tom, že im parcely evidované od roku 2007 na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P. patria, ako to vyžaduje ustanovenie § 130 ods. 1 OZ, z tohto dôvodu neboli oprávnenými držiteľmi nehnuteľností a nemohli sa stať ich vlastníkmi podľa § 134 ods. 1 OZ.

18. Odvolací súd uzatvára, že právni predchodcovia žalobcov vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudli v roku 1962 v súlade so zákonom a vlastnícke právo nestratili ani ku dňu svojej smrti (rozhodnutie o schválení ROEP vydané pred smrťou G. F. a E. F. nemalo za následok stratu vlastníckeho práva týchto poručiteľov), bolo preto dôvodné žalobe o určenie, že nehnuteľnosti nesprávne evidované v spoluvlastníckych podieloch na žalovaných patria do dedičstva po poručiteľoch v takom pomere, v akom vlastnili pôvodné pozemnoknižné nehnuteľnosti evidované v PKV č. XX.

19. Súd prvej inštancie rozhodol o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť žalobcom náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % z dôvodu úspechu žalobcov v spore s odkazom na ustanovenie § 255 ods. 1 C. s. p. Odvolací súd výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie o nároku žalobcov na náhradu trov konania zmenil podľa § 388 C. s. p. iba z formálnych dôvodov, keď v II. výroku rozsudku okresného súdu nebolo vyjadrené, akým spôsobom vzniká žalobcom právo na náhradu trov konania voči žalovaným. Ak žalobcovia tvorili nútené spoločenstvo a v konaní ich zastupovala tá istá právna zástupkyňa, bolo potrebné vyjadriť vo výroku rozhodnutia, že žalobcom vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovaným spoločne a nerozdielne, nebolo postačujúce vyjadriť iba spoločnú a nerozdielnu povinnosť žalovaných uhradiť trovy konania žalobcom.

19.1 Už súd prvej inštancie sa vyporiadal s návrhom žalovaných na aplikáciu ustanovenia § 257 C. s. p. a nepriznať úspešným žalobcom v spore nárok na náhradu trov konania. Žalovaní v odvolaní opätovne tvrdia, že vzniknutý stav nezapríčinili, súdnemu konaniu boli vystavení bez svojho zavinenia, preto nemala byť náhrada trov konania priznaná úspešným žalobcom a požadujú priznanie náhrady trov konania po zamietnutí žaloby sebe. Nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie žalobcom podľa § 255 ods. 1 C. s. p. vznikol aj podľa názoru odvolacieho súdu. Žalovaní boli v konaní zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý na pojednávaní dňa 20. februára 2020 zdôraznil, že svojich klientov ubezpečil, že nemajú dôvod pochybovať o správnosti zápisu svojho vlastníckeho práva na LV č. XXXX a LV č. XXXX katastrálne územie P.. Už z predbežného právneho posúdenia veci sudcom JUDr. Jánom Petreášom bolo zrejmé, že na základe kúpnej zmluvy N 310/1976 žalovaní sporné nehnuteľnosti nenadobudli a znenie § 1 zákona č. 180/1995 Z. z. je jednoznačné v tom, že register obnovenej evidencie pozemkov plní len evidenčnú funkciu a nie je titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva. Rovnako z § 134 ods. 1 OZ musel právny zástupca žalovaných vyvodit', že podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním je oprávnená držba nehnuteľností po celú vydržačiu dobu, ktorá v tomto konaní nie je preukázaná, ale ani tvrdená zo strany žalovaných nebola. Evidencia vlastníckeho práva na liste vlastníctva nie je držbou nehnuteľností v zmysle § 130 ods. 1 OZ. Nie štátny orgán či pôvodný zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená, svojim predbežným právnym posúdením veci zapríčinili vznik trov súdneho konania, boli to žalovaní, ktorí poznajúc obsah kúpnej zmluvy Nz 306/1976 tvrdošijne trvali na tom, že okrem tam uvedených nehnuteľností nadobudli aj tie, ku ktorým sa určenia vlastníckeho práva v prospech poručiteľov ich právni nástupcovia domáhajú v tomto konaní, preto je zákonné a spravodlivé uložiť im povinnosť nahradiť trovy konania úspešným žalobcom.

20. Aj o trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa zásady úspechu v spore v súlade s § 255 ods. 1 C. s. p., ktoré podľa § 396 ods. 1 C. s. p. sa použije aj na odvolacie konanie. Oprávnenie na náhradu trov konania rovnako ako povinnosť na ich náhradu vzniká žalobcom a žalovaným spoločne a nerozdielne z dôvodu existujúceho nerozlučného spoločenstva na strane žalobcov aj žalovaných. O výške trov odvolacieho konania bude v súlade s § 262 ods. 2 C. s. p. rozhodovať súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, z tohto dôvodu je povinnosť na náhradu trov odvolacieho konania viazaná na právoplatnosť uznesenia o výške trov odvolacieho konania.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).